

Choroby hrušky obyčajnej: kamienkovitosť (Pear stony pit virus) a chrastavitosť hrušiek (*Venturia pirina*, anamorfa – *Fusicladium pyrorum*)

K významným chorobám hrušky obyčajnej (*Pyrus communis*) patrí kamienkovitosť a chrastavitosť hrušiek. Kamienkovitosť hrušiek môže byť fyziologického alebo vírusového pôvodu, avšak v oboch prípadoch sú napadnuté plody. Chrastavitosť, ktorú spôsobuje na hruškách huba *Venturia pirina*, je známa tým, že okrem listov sú napadnuté aj plody, ktoré sú pri silnejšej infekcii znehodnotenú a v konečnom dôsledku neskladovateľné.

Prvými príznakmi **vírusovej kamienkovitosti hrušiek** zhruba po 20 dňoch po opadnutí korunných lupienkov je tvorba tmavozelených, mierne prepadnutých škvŕn a prstenky na šupke plodov. Zdravé časti plodu rastú v priebehu vegetácie normálne, avšak pletivo napadnuté vírusom zaostáva v raste a deformuje sa. Po prerezaní plodu možno vidieť typické prejavy ochorenia – v pletive pod šupkou sa tvoria **nepravidelne rozmiestnené** zhľuky sklerenchymatických buniek, ktoré sú nakopené do tvrdých kamienkovitých útvarov, tzv. **sklereidov**. Môžu sa vyskytovať aj **zdrevnatené, hnedé miesta**. Plody poškodené ešte na začiatku vývinu bývajú v čase zberu úplne znetvorené. Vírus sa prenáša očkovaním a vrúbľovaním, pričom inkubačná doba môže trvať až dva roky. Z ochranných opatrení pred vírusovou kamienkovitosťou hrušiek odporúčame využívať zdravý výsadbový materiál a likvidáciu stromov, na ktorých sa urodia napadnuté plody.

Za výskyt **fyziologickej kamienkovitosti hrušiek** môže sucho alebo nedostatok bóru. Pri tomto type sa vytvárajú **pravidelne rozložené sklereidy lokalizované v okolí jadrovníka a pozdĺž cievných zväzkov**, pričom **nie sú hnedej farby**. Odporúča sa hnojiť fyziologicky kyslými hnojivami, ako je síran draselný, dodať do pôdy bór a dbať na pravidelnú závlahu stromov.

Bežne vyskytujúcou sa chorobou v podmienkach Slovenska, ktorá spôsobuje nežiaduce poškodenie vegetatívnych orgánov a plodov hostiteľských rastlín, je **chrastavitosť hrušky**. Huba zodpovedná za toto ochorenie prezimuje v opadaných listoch, v ktorých sa do jari vytvoria plodničky s vreckami. Počas daždivého a teplého počasia sa plodničky otvárajú a z vreciek sa do prostredia rozširujú askospóry. Tie spôsobujú napadnutie mladých listov a plodov. Dôležitým obdobím v ochrane proti chrastavitosti je apríl až jún, pretože v tomto období dochádza k uvoľňovaniu askospór. Na spodnej strane listov sa tvoria zelenohnedé až zeleno-čierne škvŕny, ktoré sú pomerne ostro ohraničené. Podobné príznaky možno pozorovať aj na plodoch (škvŕny sú čiernej farby a postupne korkovatejú). Plody sú deformované, menšie a v miestach škvŕn praskajú, čo môže viesť k sekundárnym infekciám. Pri napadnutí plodov v skorých rastových fázach dochádza k predčasnému opadu. Príznaky možno pozorovať aj na letorastoch stromov, kde sa ochorenie prejavuje popraskaním kôry. Na zdrevnatených výhonkoch s vytvorenou zhnednutou kôrou sa tvoria svetlé škvŕny, ktoré praskajú. Na týchto miestach sa môže tvoriť hubový povlak. Proti ochoreniu ošetrujeme predovšetkým náchylné odrody hrušiek. Odporúča sa využiť nasledujúce prípravky: Scab 480 SC, Scab 80 WG, Malvin WG, Merpan 80 WDG, Flint plus 64 WG, Chorus 50 WG, Difcor 250 EC, Defenzone, Score, Delan 700 WDG, Dion 700 WG, Delan Pro, Faban, Luna experience, Sercadis, Discus, Dithane M 45, Dithane DG Neotec, Mancosan 80 WP, Manfil 75 WG, Manfil 80 WP, Polyram WG, Topas 100 EC, Penco 100 EC, Star Tar, Antre 70 WG, Mythos 30 SC, Scala, Sulfurus, Zato 50 WG.

Ing. Ivana Horváthová

Odbor ochrany rastlín – ÚKSÚP 19. 3. 2018